



Slimību profilakses un kontroles centrs

Dunties iela 22, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts info@spkc.gov.lv

## EPIDEMIOLOĢIJAS BIĻETENS

Nr. 4 (1501)

2017. gada 24. janvārī

### Pārskats par akūtu augšējo elpceļu infekciju (AAEI) un gripas<sup>1</sup> izplatību 2017. gada 3. nedēļā Latvijā

2017. gada 3. nedēļā (16.01.– 22.01.) monitoringā iesaistītajās ambulatorajās ārstniecības iestādēs (informācija saņemta no 69 ģimenes ārstu praksēm) reģistrēts 151 klīniskais gripas gadījums jeb vidēji 143,5 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (iepriekšējā nedēļā reģistrēti 89 gripas gadījumi). Gripas izplatības intensitāte palielinājusies par 67,1%.

Vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos, salīdzinot ar 2. nedēļas datiem, palielinājusies par 29,8% un vidēji sastādījusi 1671,2 gadījumus uz 100 000 iedzīvotājiem.

### Pacientu vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI, gripas un pneimoniju gadījumos vidēji uz 100 000 iedzīvotājiem<sup>2</sup>

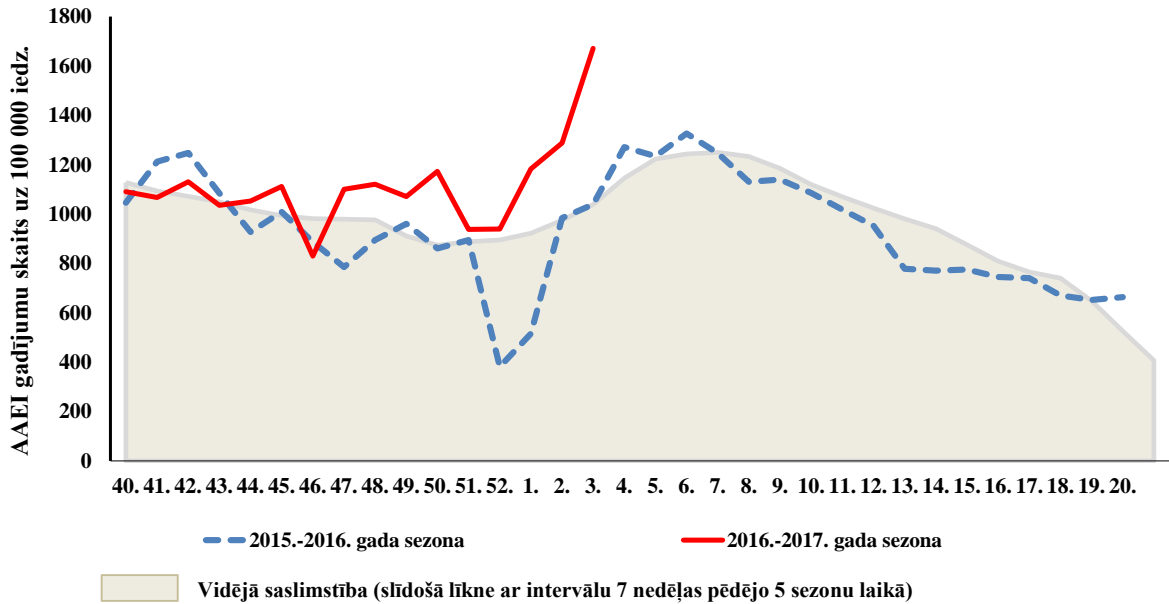
	Vecuma grupas	51.ned.	52.ned.	01.ned.	02.ned.	03.ned.	Salīdzinot ar iepriekšējo nedēļu (%)
AAEI	<b>Vidēji</b>	<b>937,7</b>	<b>939,2</b>	<b>1182,8</b>	<b>1287,8</b>	<b>1671,2</b>	<b>29,8</b>
	0-4	5369,8	5928,3	6871,6	7566,5	7670,7	1,4
	5-14	2721,4	2351,2	2606,1	3309,6	5785,4	74,8
	15-64	568,3	588,9	807,7	827,7	1017,5	22,9
	65 un >	124,1	151,3	255,1	214,9	279,5	30,1
Gripa	<b>Vidēji</b>	<b>7,6</b>	<b>12,5</b>	<b>48,3</b>	<b>85,9</b>	<b>143,5</b>	<b>67,1</b>
	0-4	0,0	19,1	111,1	152,1	487,6	220,6
	5-14	9,7	19,8	38,8	257,6	400,0	55,3
	15-64	8,8	13,3	55,3	72,8	109,5	50,4
	65 un >	4,8	4,7	14,2	28,7	42,6	48,8
Pneimonija	<b>Vidēji</b>	<b>26,7</b>	<b>22,1</b>	<b>19,9</b>	<b>29,0</b>	<b>39,0</b>	<b>34,6</b>
	0-4	18,6	114,4	37,0	76,0	75,0	-1,4
	5-14	48,6	59,5	29,1	39,6	136,6	244,6
	15-64	23,5	13,3	17,5	26,7	29,2	9,2
	65 un >	28,6	9,5	18,9	19,1	14,2	-25,6

Vēršanās ambulatorajās iestādēs pneimoniju gadījumos 3. nedēļā palielinājusies par 34,6%; vidēji reģistrēti 39,0 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem. Ievērojams pieaugums tika novērots 15–64 gadu vecuma grupā (3,5 reizes).

<sup>1</sup> klīniskie gripas gadījumi monitoringā iekļautajās iestādēs

<sup>2</sup> Saslimstības līmenis, vai vēršanās pēc medicīniskās palīdzības nedēļas laikā, tiek aprēķināta pamatojoties uz pacientu skaitu, kas pirmo reizi sakarā ar patreizējo saslimšanas epizodi vērsušies pie ģimenes ārsta.

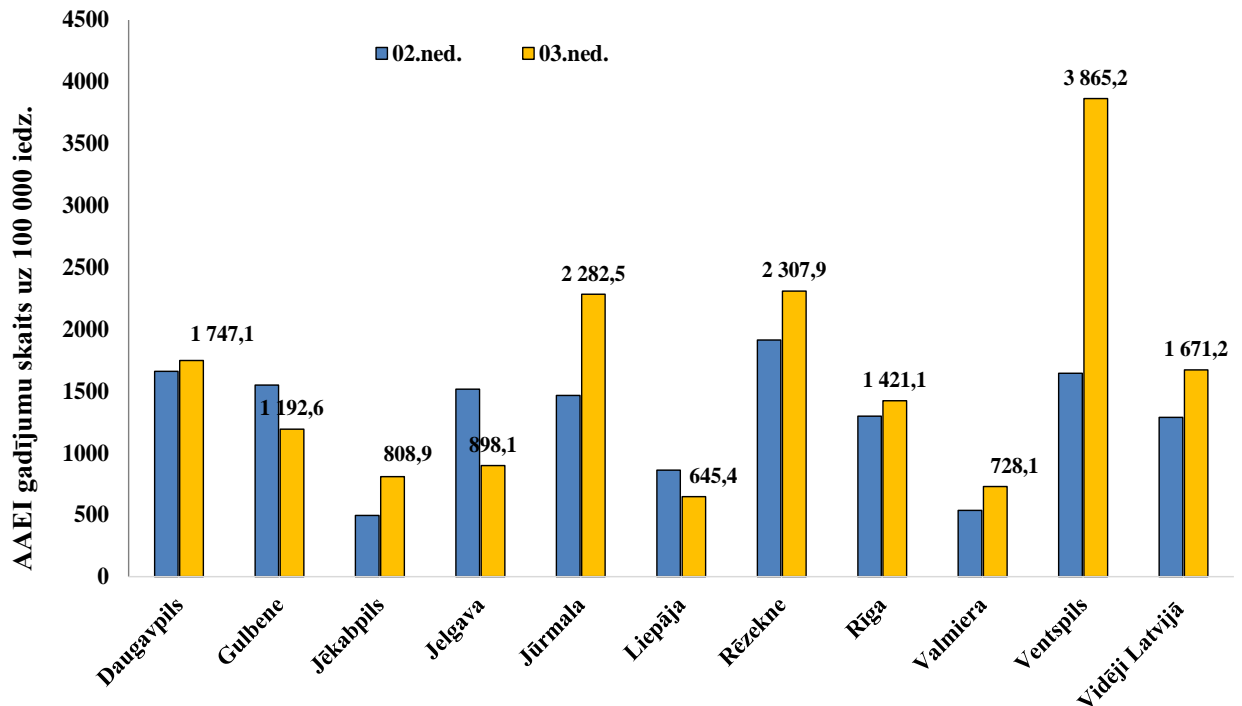
### Vēršanās ambulatorajās iestādēs AA EI gadījumos 2016.—2017. gada sezonā salīdzinājumā ar 2015.—2016. gada un pēdējo piecu sezonu vidējiem rādītājiem



Pacientu vēršanās ambulatorajās veselības aprūpes iestādēs AA EI gadījumos 2017. gada 3. nedēļā ir bijusi ievērojami augstāka nekā iepriekšējās 2015.—2016. gada sezonas un pēdējo piecu sezonu vidējie rādītāji attiecīgajā laika periodā.

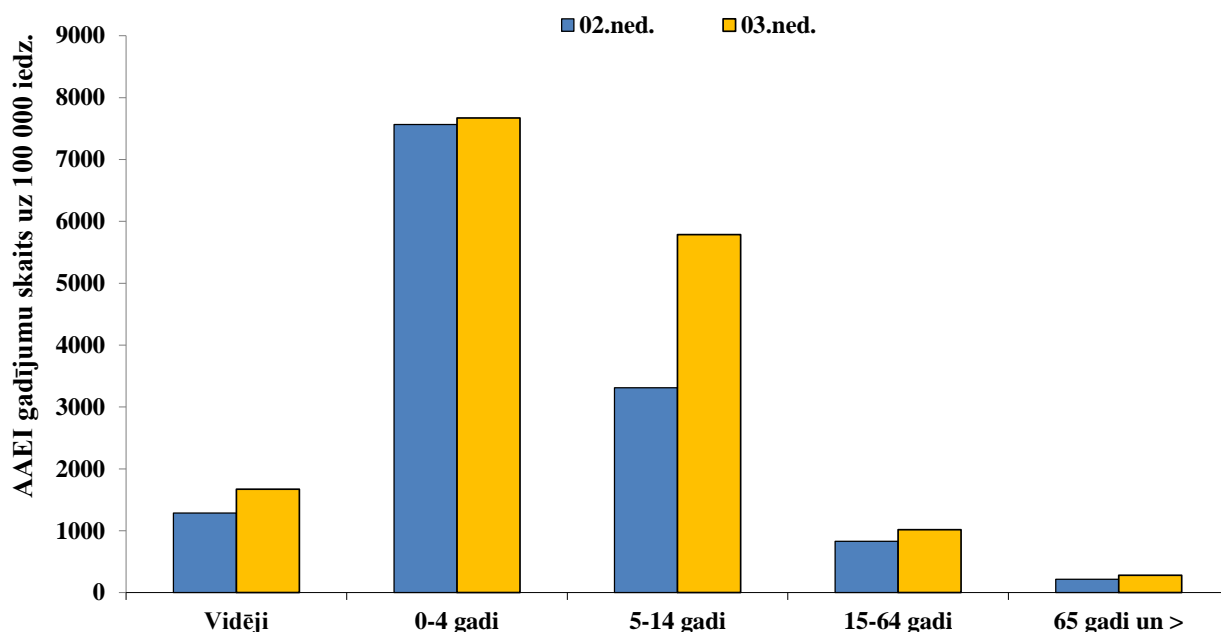
### AA EI atsevišķās monitoringa teritorijās

No desmit monitoringā iekļautajām teritorijām septiņās (Daugavpilī, Jēkabpilī, Jūrmalā, Rēzeknē, Rīgā, Valmierā un Ventspilī) 3. nedēļā saslimstība ar AA EI palielinājusies. Visaugstākie saslimstības rādītāji reģistrēti Ventspilī (3865,2 gadījumi uz 100 000 iedz.).

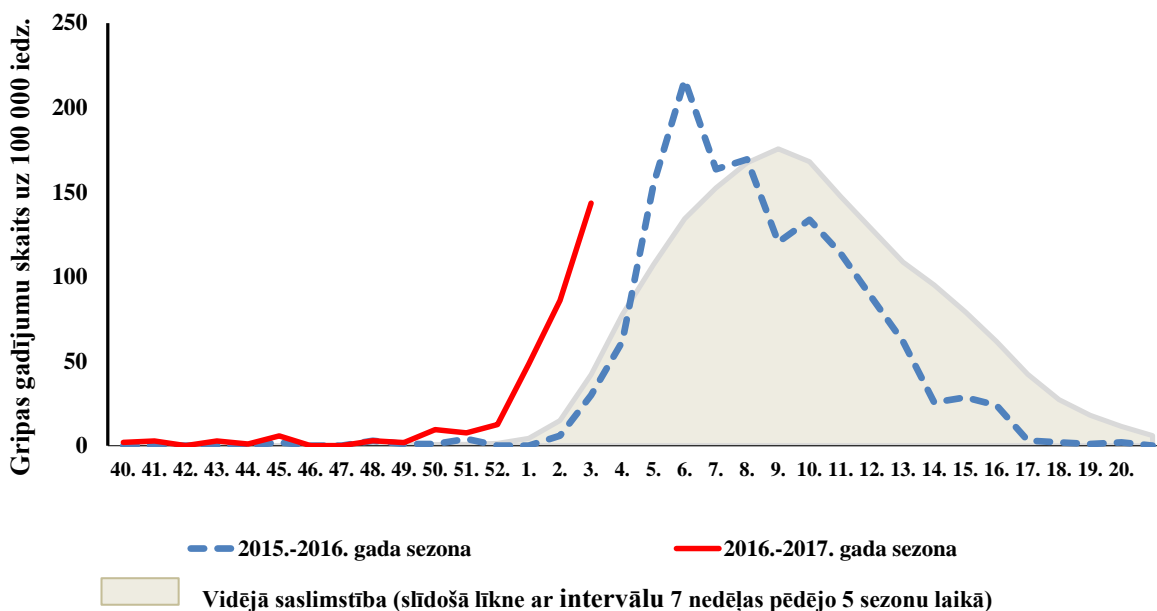


### AAEI atsevišķās vecuma grupās

Kopš monitoringa sākuma (2016. gada 40. nedēļa) visaugstākā AAEI intensitāte reģistrēta bērniem 0–4 gadu vecuma grupā. 2017. gada 3. nedēļā visās vecuma grupās novērots AAEI intensitātes pieaugums, vislielākais pieaugums (par 74,8%) reģistrēts bērniem 5 līdz 14 gadu vecuma grupā.



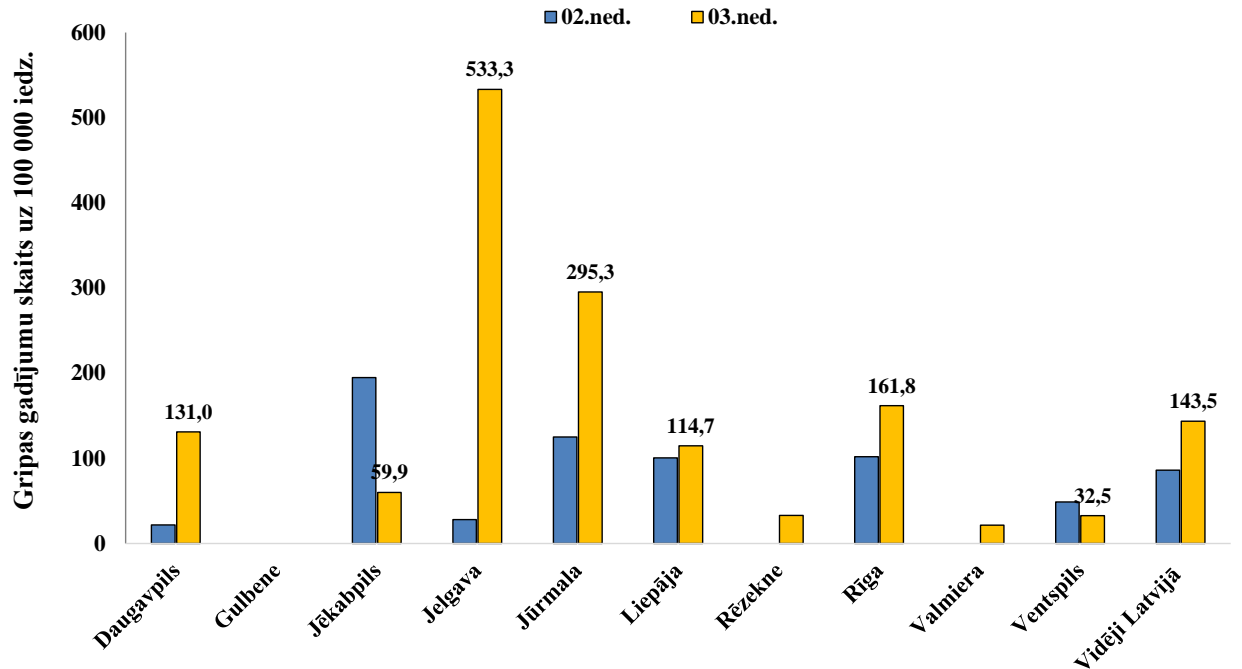
### Vēršanās ambulatorajās iestādēs gripas gadījumos 2016.—2017. gada sezonā salīdzinājumā ar 2015.—2016. gada un pēdējo piecu sezonu vidējiem rādītājiem



Gripas izplatība šajā sezonā sākusies ātrāk nekā parasti. Salīdzinājumā ar iepriekšējās 2015.–2016. gada sezonas un pēdējo piecu sezonu vidējiem rādītājiem attiecīgajā laika periodā pacientu vēršanās ambulatorajās veselības aprūpes iestādēs gripas gadījumos 2017. gada 3. nedēļā ir bijusi ievērojami augstāka.

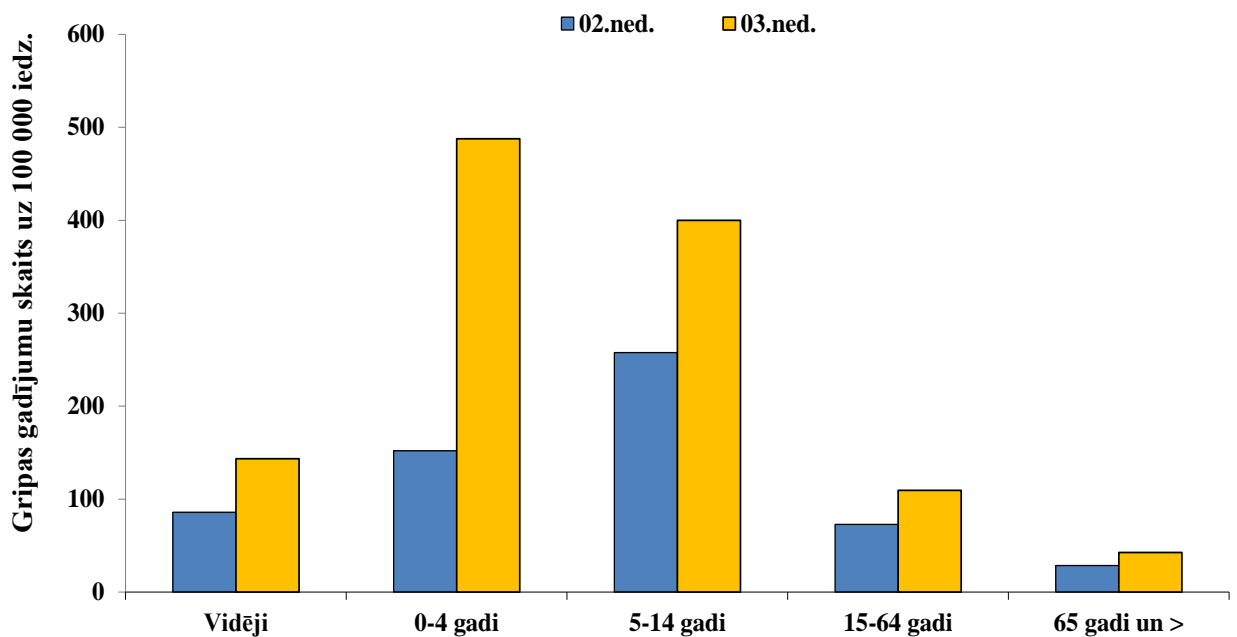
### Gripa atsevišķās monitoringa teritorijās

Aprakstāmajā nedēļā monitoringā iesaistītajās ambulatorajās ārstniecības iestādēs reģistrēts 151 gripas gadījums (gripa noteikta klīniski). Piecās pilsētās (Daugavpilī, Jelgavā, Jūrmalā, Liepājā un Rīgā) vēršanās ambulatorajās iestādēs gripas gadījumos pārsniegusi 100 gadījumus uz 100 000 iedzīvotājiem. Visaugstākā gripas intensitāte bijusi Jelgavā.



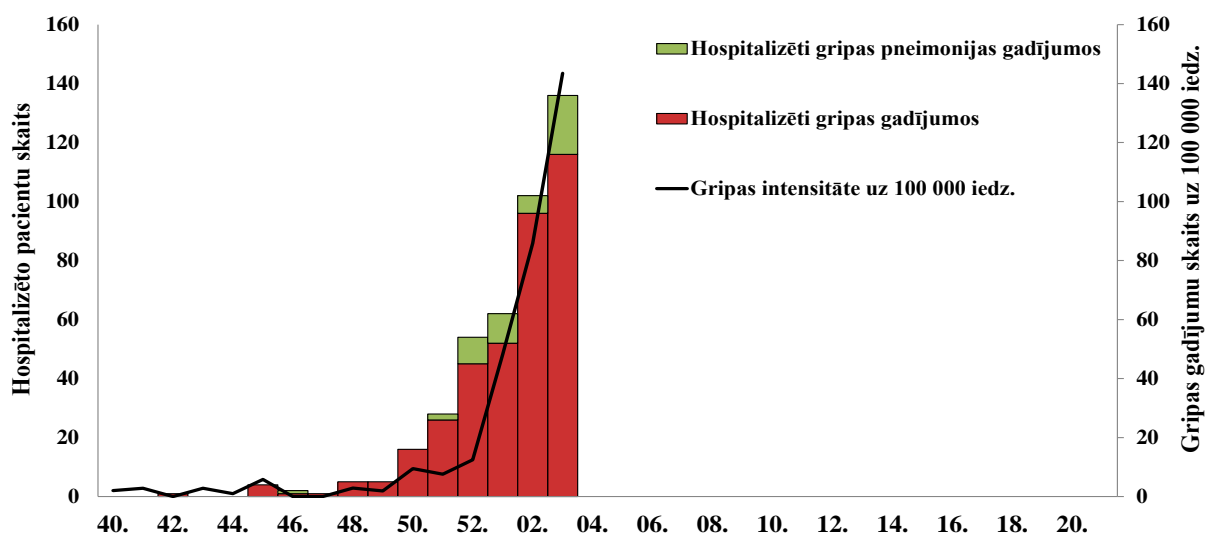
### Gripa atsevišķās vecuma grupās

Visaugstākā saslimstības intensitāte (gadījumu skaits uz 100 000 iedzīvotājiem attiecīgajā vecuma grupā) novērota bērniem 0–4 gadu vecuma grupā – 487,6 gadījumi uz 100 000 iedz. Šajā vecuma grupā novērots vislielākais pieaugums – trīs reizes vairāk kā š.g. 2. nedēļā.



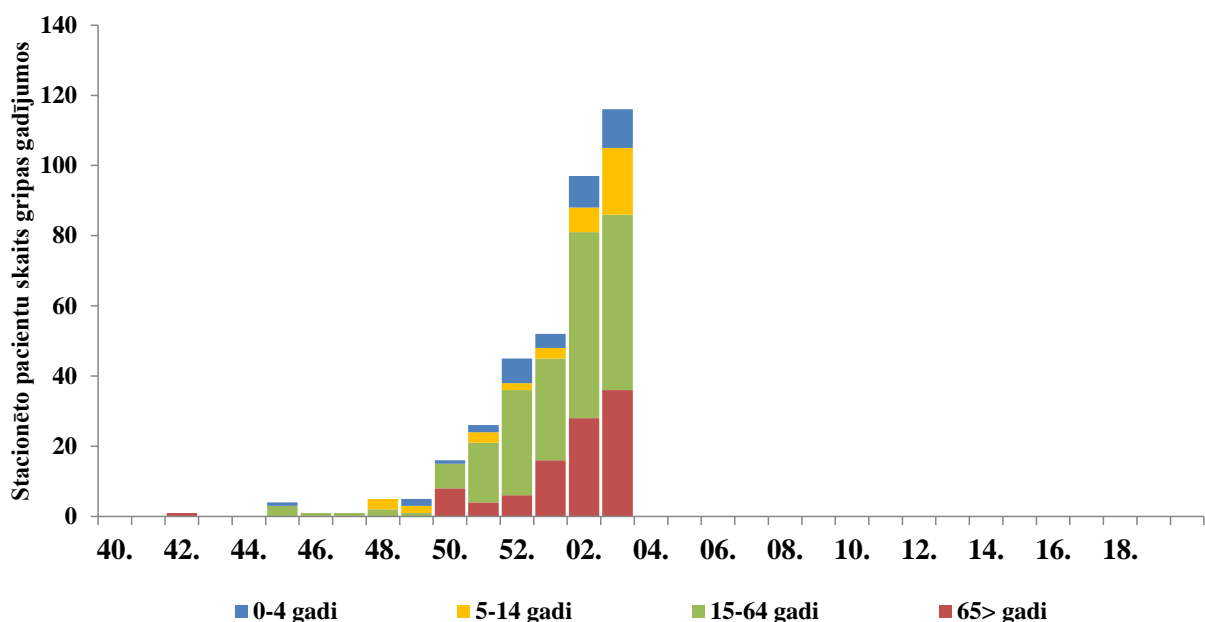
### Par stacionētiem pacientiem gripas gadījumos

2017. gada 3. nedēļā saglabājas stacionēto pacientu skaita pieauguma tendence. Saņemta informācija par 136 hospitalizētiem pacientiem saistībā ar gripas infekciju: 116 pacienti stacionēti gripas gadījumos (Rīgā – 82, Daugavpilī – 19, Jelgavā – divi, Liepājā – divi, Rēzeknē – septiņi, Valmierā – divi un Ventspilī – divi) un 20 pacienti hospitalizēti gripas izraisītās pneimonijas gadījumos (Rīgā).



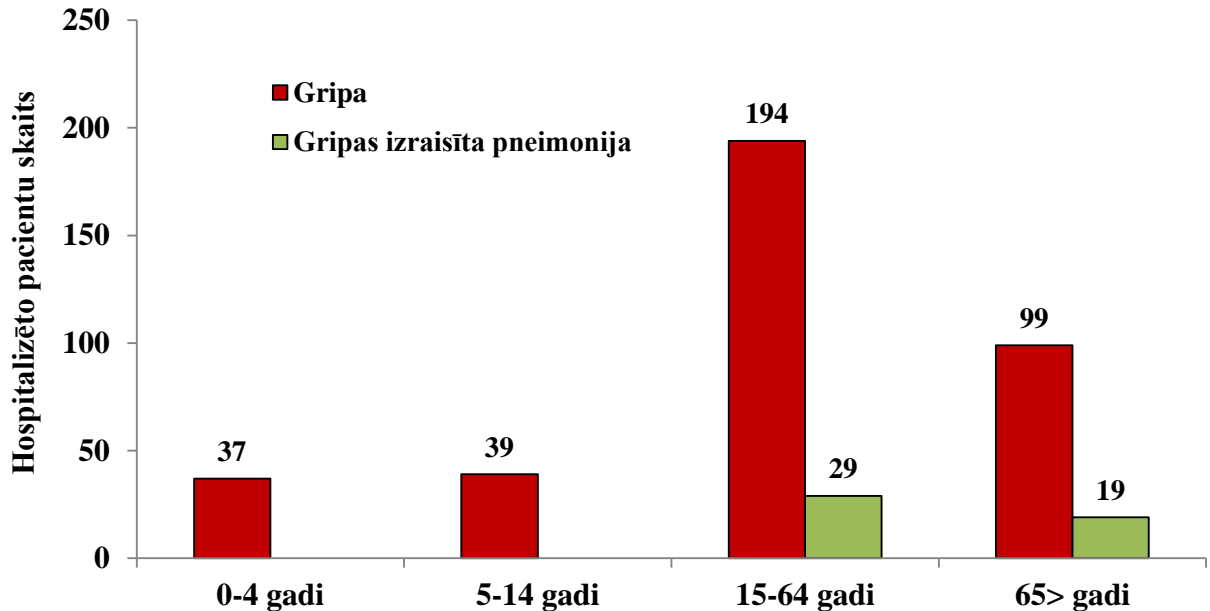
### Hospitalizētie pacienti gripas gadījumos pa vecuma grupām

2017. gada 3. nedēļā vislielākais hospitalizēto gripas gadījumos skaits bija pacienti 15 – 64 vecuma grupā (50 no 116 jeb 43%) un 65 un > gadu vecuma grupā (36 no 116 jeb 31%).



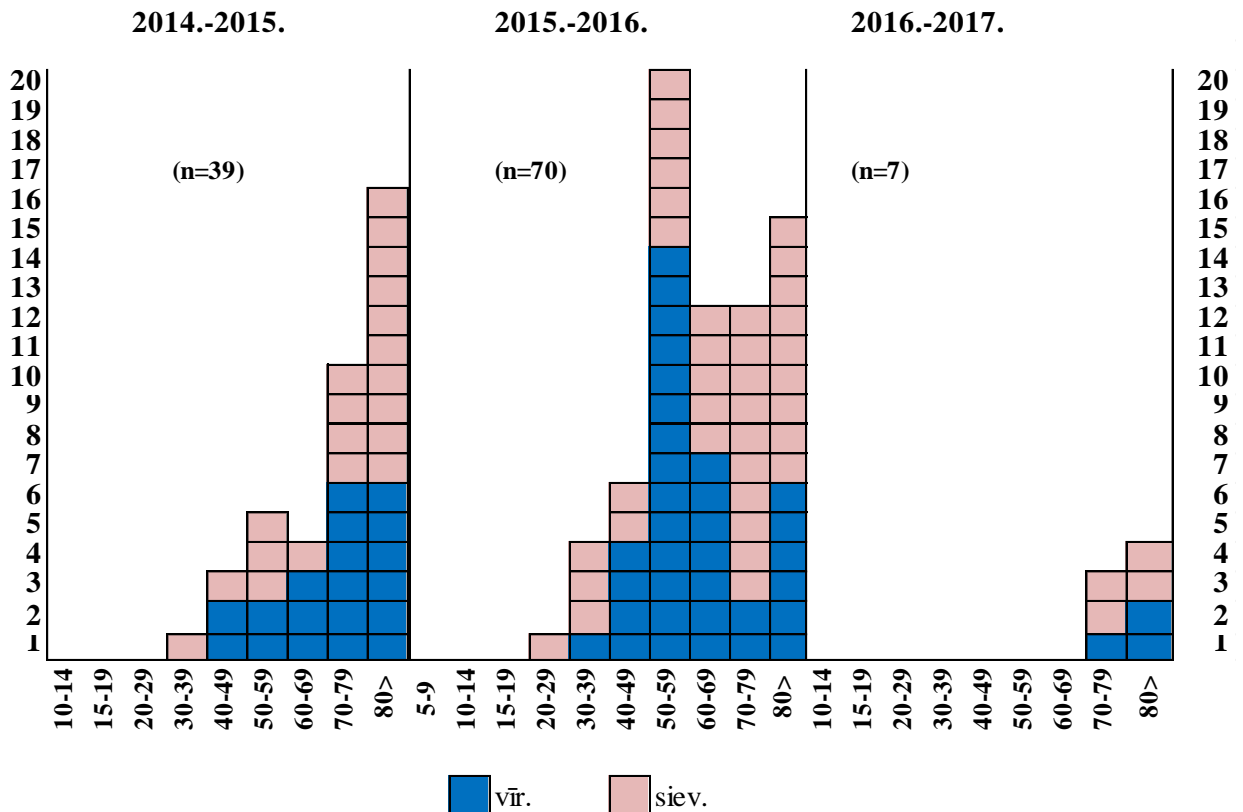
Savukārt 3. nedēļā stacionētie pacienti gripas izraisītās pneimonijas gadījumos lielākoties bija vecumā virs 65 gadiem – 11 (55%) un deviņi pacienti (45%) 15 – 64 gadu vecuma grupā.

Kopš sezonas sākuma saistībā ar gripas infekciju kopā stacionēti 416 pacienti: 368 gripas un 48 gripas izraisītās pneimonijas gadījumos. Vislielākais hospitalizēto skaits (223 no 416 jeb 54%) bija pacienti vecumā no 15 līdz 64 gadiem: gripas gadījumos – 53% (194 / 368 ) un gripas izraisītās pneimonijas gadījumos 60% (29 / 48).



Letālie gadījumi 2016.–2017. gada sezonā un iepriekšējās sezonās

Pavisam saņemti septiņi paziņojumi par letālo iznākumu pacientiem ar laboratoriski apstiprinātu gripu (visiem noteikta *A* tipa gripa): četras sievietes un trīs vīrieši. Pacientiem bijušas sirds-asinsvadu, elpceļu, nieru un citas hroniskas saslimšanas.



### Vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums (%)

Vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums 2017. gada 3. nedēļā bijis vidēji 88,7%. Salīdzinājumā ar 2017. gada 2. nedēļu skolēnu apmeklējums samazinājies par 3,3%. Vislielākais izglītības iestāžu apmeklējuma samazinājums reģistrēts Gulbene un Jelgavā (vairāk kā 14%). Viszemākā skolēnu apmeklētība reģistrēta Gulbenē – 71,4% un Jelgavā – 78,9%.

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Daugavpils	Gulbene	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
<b>51.</b>	Brīvlaiks										
<b>52.</b>	Brīvlaiks										
<b>01.</b>	92,3	87,5	96,4	88,0	91,1	91,9	91,5	89,6	89,0	93,1	91,2
<b>02.</b>	92,6	86,4	93,6	93,7	90,4	93,1	92,5	91,2	86,7	93,2	92,0
<b>03.</b>	92,8	71,4	78,9	91,3	85,5	90,4	91,8	88,5	81,0	89,6	88,7
<b>Salīdzinājumā ar 02. nedēļu (±)</b>	<b>0,2</b>	<b>-15,0</b>	<b>-14,7</b>	<b>-2,4</b>	<b>-4,8</b>	<b>-2,7</b>	<b>-0,7</b>	<b>-2,7</b>	<b>-5,7</b>	<b>-3,6</b>	<b>-3,3</b>

### Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums (%)

Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums 3. nedēļā vidēji bijis 68%, kas par 2,5 % mazāk nekā 2017. gada 2. nedēļā. Vislielākais apmeklējuma samazinājums (vairāk kā 11%) reģistrēts Gulbenē. Viszemākais pirmsskolu iestāžu apmeklējums bija reģistrēts Gulbenē (50,7%) un Daugavpilī (63%).

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Daugavpils	Gulbene	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
<b>51.</b>	64,4	53,4	76,6	60,3	69,0	69,7	86,5	65,9	77,8	71,5	<b>68,6</b>
<b>52.</b>	57,5	29,2	44,1	49,6	49,9	41,0	65,3	43,5	65,0	55,1	<b>50,1</b>
<b>01.</b>	60,3	50,7	65,1	58,9	59,9	61,2	64,9	63,5	76,5	63,1	<b>62,6</b>
<b>02.</b>	64,7	62,1	76,6	77,0	69,0	70,8	79,2	69,2	84,2	71,1	<b>70,4</b>
<b>03.</b>	63,0	50,7	73,6	71,3	64,6	70,8	85,8	68,7	79,5	66,5	<b>68,0</b>
<b>Salīdzinājumā ar 02. nedēļu (±)</b>	<b>-1,7</b>	<b>-11,4</b>	<b>-3,1</b>	<b>-5,7</b>	<b>-4,5</b>	<b>0,0</b>	<b>6,6</b>	<b>-0,6</b>	<b>-4,7</b>	<b>-4,6</b>	<b>-2,5</b>

### Elpceļu vīrusu noteikšana

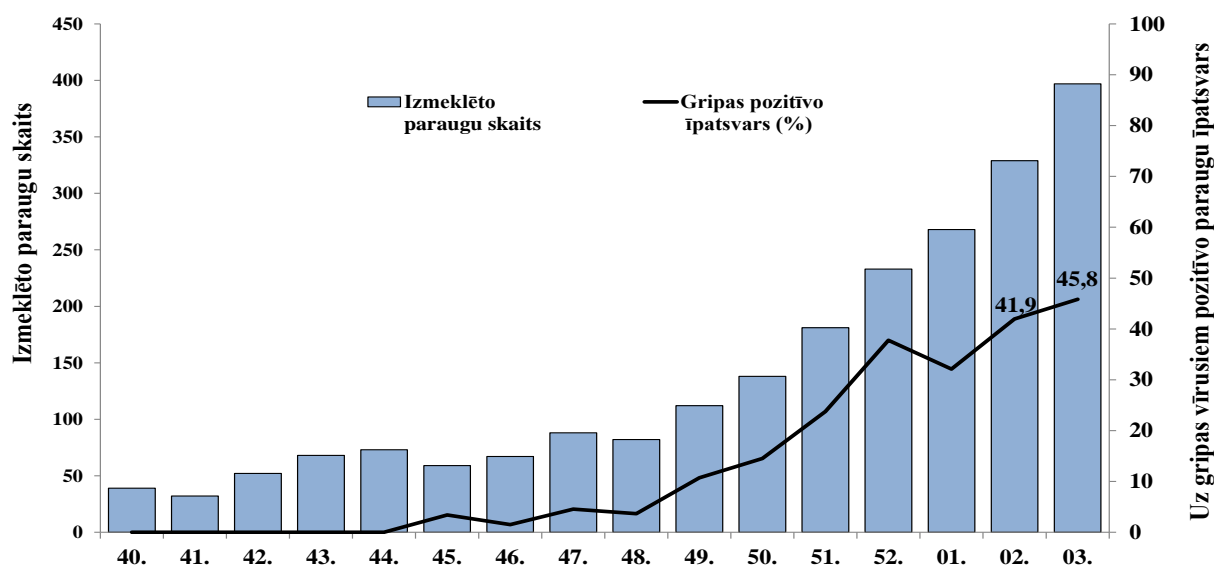
SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) stacionārā „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) laboratorijā 2017. gada 3. nedēļā tika izmeklēti 397 personu klīniskie paraugi (2. nedēļā – 329). Noteikts 161 *A tipa* un 21 *B tipa* gripas vīruss (kopā 182 jeb 45,8% no kopējā izmeklēto paraugu skaita). Noteikti arī citi elpceļu infekciju vīrusi (pavisam 91), visvairāk noteikti: respiratori sincitiālais vīruss (31), bokavīrusi (15), adenovīrusi (13) un rinovīrusi (15). Janvāra trešajā nedēļā turpināja palielināties respiratori sincitiālo vīrusu (RSV) skaits.

Kopš sezonas sākuma pozitīvi uz gripas vīrusiem bija 579 paraugi, no tiem 524 (89%) noteikti *A tipa* gripas vīrusi (t.sk. 77 tipēti kā *A/H3*) un 65 (11%) *B tipa* gripas vīrusi (t.sk. 29 *B/Yamagata* līnijas un trīs – *B/Victoria*).

### Noteikto elpceļu infekciju vīrusu skaits pa nedēļām

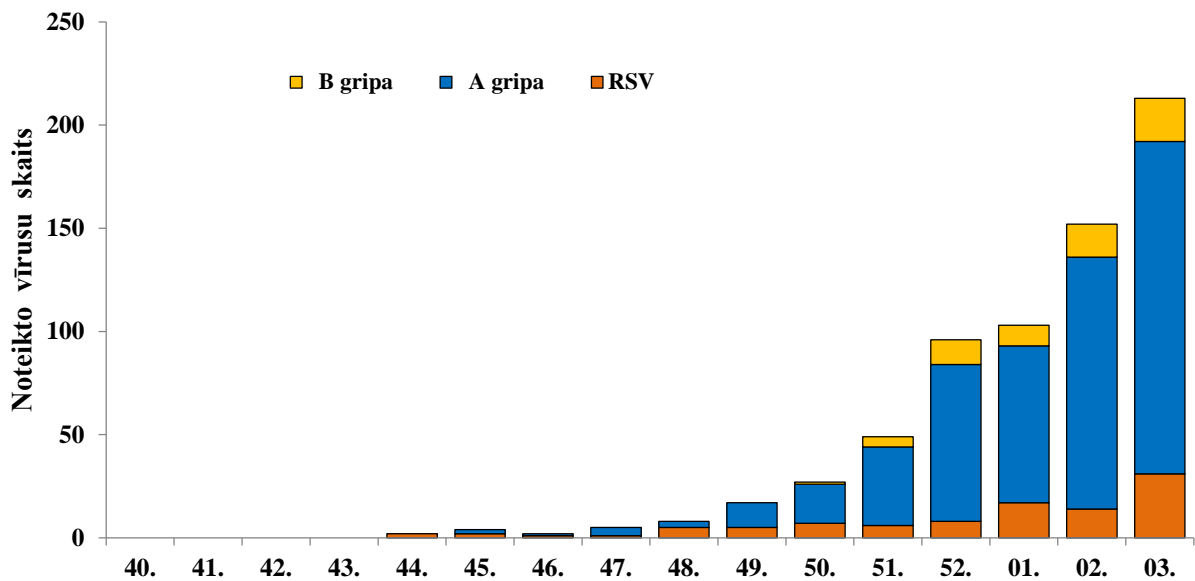
Nedēļas	Izmeklēto paraugu skaits	A gripa	B gripa	Paragripa I	Paragripa II	Paragripa III	Paragripa IV	RSV	Adenovīrusi	Rinovīrusi	hMPV	Bokavīrusi	Koronavīrusi	Enterovīrusi	Pozitīvo paraugu skaits	Pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	Gripas pozitīvo īpatsvars (%)	RSV pozitīvo īpatsvars (%)
40.	39					5				1					6	15,4	0,0	0
41.	32					2			2	4				2	10	31,3	0,0	0
42.	52			1		2			5	8		2	1	3	22	42,3	0,0	0
43.	68			1		3			3	5					12	17,6	0,0	0
44.	73					14		2	3	1			1		21	28,8	0,0	2,7
45.	59	2				5		2	4	2		1			16	27,1	3,4	3,4
46.	67	1			1	8	1	1	4	1	1	1			19	28,4	1,5	1,5
47.	88	4						1	10			3	1		19	21,6	4,5	1,1
48.	82	3				7	1	5	8	7	2	4		4	41	50,0	3,7	6,1
49.	112	12				4		5	8	9		6	1	5	50	44,6	10,7	4,5
50.	138	19	1		1	7	1	7	11	11	1	9	7	1	76	55,1	14,5	5,1
51.	181	38	5			9	1	6	3	6		3	2		73	40,3	23,8	3,3
52.	233	76	12		1	7	3	8	17	20	2	17	9	4	176	75,5	37,8	3,4
01.	268	76	10			4	1	17	32	18	8	12	11	1	190	70,9	32,1	6,3
02.	329	122	16			2	3	14	12		3	6	4	1	183	55,6	41,9	4,3
03.	397	161	21		2	4		31	13	15	5	15	6		273	68,8	45,8	7,8
Kopā	2218	514	65	2	5	83	11	99	135	108	22	79	43	21	1187	53,5	26,1	4,5

### Izmeklēto paraugu skaits un gripas pozitīvo paraugu īpatsvars pa nedēļām





### Laboratoriski noteikto *A tipa* un *B tipa* gripas un RSV skaits pa nedēļām



Kopš sezonas sākuma ģenētiski raksturoti astoņi *A tipa* gripas vīrusi – visi kā *A/HongKong/4801/2014(H3N2)*-līdzīgs vīruss (atbilst sezonas vakcīnas sastāvā iekļautajam *A/H3N2*) un četri *B tipa* gripas vīrusi raksturoti kā *B/Phuket/3073/2013* (nav iekļauts trīs komponentu sezonālā gripas vakcīnā).

### Laboratoriskie izmeklējumi gripas monitoringa tīkla ietvaros

No 30 ģimenes ārstiem, kas iesaistīti gripas monitoringa tīklā Rīgas pilsētā desmit veic pacientu izmeklēšanu elpceļu vīrusu noteikšanai. Kopš sezona sākuma piecās ģimenes ārstu praksēs izmeklēts 21 pacients ar aizdomām par gripas infekciju. Kopējais pozitīvo paraugu skaits – 13 jeb 62%. Septiņos gadījumos (7/21 jeb 33,3%) apstiprināta gripa, t.sk. sešos gadījumos noteikts *A tipa* gripas vīruss un vienā gadījumā – *B tipa* gripas vīruss. Sešos paraugos noteikti citi respiratorie vīrusi – pieci koronavīrusi un viens rinovīruss.

### Secinājumi

2017. gada 3. nedēļā gripas intensitāte palielinājusies. Gandrīz visās pilsētās (izņemot Gulbeni) gripas monitoringā iesaistītajās ambulatorajās iestādēs reģistrēti gripas gadījumi. Piecās pilsētās pacientu vēršanās gripas gadījumos pārsniegusi 100 gadījumus uz 100 000 iedzīvotājiem – Daugavpilī, Jelgavā, Jūrmalā, Liepājā un Rīgā.

Pieaudzis arī kopējais stacionēto gripas slimnieku skaits (136 pret 102), tajā skaitā pacientu skaits gripas izraisītās pneimonijas gadījumos (20 pret 6).

SIA RAKUS stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” laboratorijā 2017. gada 3. nedēļā gripas pozitīvo paraugu īpatsvars sasniedzis 45,8% (2. nedēļā – 41,9%). Kopš sezonas sākuma Latvijā, līdzīgi kā citur Eiropā, dominējošs gripas vīruss bijis *A/H3*.

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2006. gada 21. novembra noteikumu Nr. 948 „Noteikumi par gripas pretepidēmijas pasākumiem” 8.<sup>1</sup> punktu, Slimību profilakses un kontroles centrs 2017. gada 17. janvārī paziņojos par gripas epidēmijas sākumu.

### PVO Eiropas reģiona gripas uzraudzības tīkla informācija - Flu News Europe

(<http://www.flunewseurope.org/>)

2017. gada 2. nedēļā turpinājusies plaša gripas izplatība, tajā skaitā astoņas no 44 valstīm ziņojušas par augstu (Austrija, Somija, Francija, Grieķija, Īrija, Šveice, Bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika) un ļoti augstu intensitāti (Albānija).

Gripas vīrusu īpatsvars uzraudzības tīklā izmeklētajos paraugos nedaudz samazinājies: no 52%, līdz 46%. *A tipa* gripas vīrusi noteikti 97% gadījumu, no tiem 99% noteikts *A/H3N2*.

No stacionāriem pacientiem ar laboratoriski apstiprinātu gripu galvenokārt bija pacienti vecumā virs 65 gadiem.

Paaugstināta mirstība 65 gadi un > iedzīvotāju grupā tika novērota lielākajā daļā valstu, kuras piedalās Euro MOMO projektā (18 valstis).

### Gripas vīrusu noteikšana un tipēšana

Gripas uzraudzības tīkla ietvaros š.g. 2. nedēļā izmeklēti 3 009 paraugi, no tiem 1 382 (45,9%) paraugos noteikti gripas vīrusi: 97% *A tipa* un 3% *B tipa* gripas vīrusi. No visiem paraugiem, kur tika noteikts *A tipa* gripas vīrusa apakštips, 99% paraugu tas tipēts kā *A/H3N2*. No raksturotajiem septiņiem *B tipa* gripas vīrusiem pieci piederēja *B/Yamagata* līnijai.

#### Noteikto gripas vīrusu tipēšana gripas uzraudzības tīkla ietvaros

Vīrusa tips un apakštips	Noteikto vīrusu skaits	
	2. nedēļa	Sezona kopā
<b>A gripa</b>	<b>1 343</b>	<b>7 729</b>
<i>A/H1N1 pdm09</i>	1	50
<i>A/H3N2</i>	1 120	6 650
<i>A tipa</i> gripa (netipēts)	222	1 029
<b>B gripa</b>	<b>39</b>	<b>334</b>
<i>B/Victoria</i> līnija	2	122
<i>B/Yamagata</i> līnija	5	46
Līnija nav zināma	32	166
<b>Noteikto vīrusu skaits kopā (izmeklēto paraugu skaits)</b>	<b>1 382 (3 009)</b>	<b>8 063 (24 318)</b>

Kopš 2016. gada 40. nedēļas visbiežāk (96%) tika noteikts *A tipa* gripas vīruss. No visiem tipētiem *A tipa* gripas vīrusiem visbiežāk (99%) tika noteikts *A/H3N2* apakštips. No visiem *B tipa* gripas vīrusiem *B/Victoria* līnijas vīrusi noteikti 73% gadījumu un *B/Yamagata* līnijas – 27% gadījumu.

#### Noteikto gripas vīrusu tipēšana ārpus gripas uzraudzības tīkla

Vīrusa tips un apakštips	Noteikto vīrusu skaits	
	2. nedēļa	Sezona kopā
<b>A gripa</b>	<b>8 770</b>	<b>49 024</b>
<i>A/H1N1 pdm09</i>	15	122
<i>A/H3N2</i>	3 128	17 123
<i>A gripa</i> netipēts	5 627	31 779
<b>B gripa</b>	<b>257</b>	<b>1 326</b>
<i>B/Victoria</i> līnija	4	73
<i>B/Yamagata</i> līnija	12	131
Līnija nav zināma	241	1 122
<b>Noteikto vīrusu skaits kopā (izmeklēto paraugu skaits)</b>	<b>9 027 (31 407)</b>	<b>50 350 (257 570)</b>

Ārpus gripas uzraudzības tīkla iestādēs (piemēram, slimnīcās, skolās, pansionātos un citās aprūpes iestādēs) 2. nedēļā līdzīgi kā iepriekšējā nedēļā 97% gadījumu noteikts *A tipa* gripas vīruss un 3% gadījumu – *B tipa* gripas vīruss.

No tipētiem *A gripa* vīrusiem 99% tipēti kā *A/H3N2*. No *B tipa* gripas vīrusa 64% piederēja *B/Yamagata* līnijai un 36% – *B/Victoria* līnijai. Šāds *B tipa* gripas vīrusu sadalījums atšķiras no uzraudzības tīklā izmeklēto paraugu rezultātiem.

## Gripas vīrusu ģenētiskais raksturojums no 2016. gada 40. nedēļas līdz 2017. gada 2. nedēļai

Kopā kopš sezonas sākumā līdz 2017. gada 2. nedēļai ir pieejami dati par 682 gripas vīrusu ģenētiskajām grupām.

Filogenētiskā grupa	Noteikto vīrusu skaits	%
<i>A/H1N1 pdm09 A/Michigan/45/2015</i> (clade 6B.1) <sup>b</sup>	5	0,7
<i>A/H1N1 pdm09 A/South Africa/3626/2013</i> (subroup 6B.1)	2	0,3
<i>A/H3N2 A/Hong Kong/4801/2014</i> (clade 3C.2a) <sup>a,b</sup>	200	29,3
<i>A/H3N2 A/Bolzano/7/2016</i> (clade 3C.2a1)	432	63,3
<i>A/H3N2 A/Perth/16/2009grA/Switzerland/9715293/2013</i> (clade 3C.3a)	2	0,3
<i>B/Brisbane/60/2008</i> (Victoria lineage clade 1A) <sup>a,b</sup>	13	1,9
<i>B/Phuket/3073/2013</i> (Yamagata lineage clade 3) <sup>c</sup>	28	4,1
<b>Kopā</b>	<b>682</b>	<b>100,0</b>

<sup>a</sup> Sezonālās vakcīnas sastāvā Ziemeļu Puslodei 2016-2017. gada sezonai

<sup>b</sup> Vakcīnas sastāvā Dienvidu Puslodei 2017. gada sezonā

<sup>c</sup> Kvadrivalentās vakcīnas sastāvā Ziemeļu un Dienvidu puslodei

Līdz šim cirkulējošie *A(H3N2)* vīrusi ir antigēniski līdzīgi vakcīnas celmiem. Lai gan aptuveni divas trešdaļas no raksturotajiem *A(H3N2)* vīrusiem pieder jaunai ģenētiskai apakšgrupai (3C.2a1), šie vīrusi ir antigēniski līdzīgi vakcīnas celmam (3C.2a).

Gripas vīrusu jutība pret neiraminidāzes inhibitoriem (oseltamivir, zanamivir) tika novērtēta 328 vīrusiem (316 *A/H3N2*, pieci *A/H1N1pdm09* un septiņi *B tipa*), kuri noteikti kopš 2016. gada 40. nedēļas. Ne vienā gadījumā no izmeklētajiem vīrusiem nav iegūti pierādījumi par gripas vīrusu samazināto jutību pret NA inhibitoriem.

Provizoriskā gripas vakcīnas efektivitātes uzraudzība Somijā un Zviedrijā liecina par efektivitātes līdzību vairāku valstu pētījumiem iepriekšējo sezonu no 2011. – 2012. līdz 2014. – 2015. gada, proti, ap 26% (95% TI 22% līdz 30%) un 24% (95% CI 11% līdz 34%), personām ar laboratoriski apstiprinātu *A tipa* gripu 65 un > vecuma grupā.

Ņemot vērā gripas vakcīnas daļēju efektivitāti laboratoriski apstiprinātas vai gripas infekcijas aizdomu gadījumos pacientiem ar komplikāciju risku būtu apsverama neatliekama neiraminidāzes inhibitoru izmantošana gan vakcinētām, gan nevakcinētām personām.

### Par SARI uzraudzību un stacionāriem laboratoriski apstiprinātiem gripas gadījumiem

No 15 valstīm, kuras veic smago akūto respiratoro infekciju (SARI) uzraudzību, informāciju sniegušas 12 valstis. No 1 416 SARI gadījumiem 336 tika izmeklēti uz gripas vīrusiem, no tiem gripas vīruss apstiprināts 38% jeb 129 gadījumos: 98 gadījumos apstiprināts *A/H3N2*, 24 *A* gripas paraugi netika tipēti un septiņos paraugos noteikts *B tipa* gripas vīruss.

Savukārt no visām astoņām valstīm (Čehija, Somija, Francija, Īrija, Rumānija, Spānija un Zviedrija un Apvienotā Karaliste), kuras apkopo informāciju par stacionāriem pacientiem ar laboratoriski apstiprinātu gripu intensīvās terapijas nodaļās (ITN) un citās nodaļās, otrajā nedēļā bija saņemta informācija par 145 pacientiem ITN (75 – *A* gripa netipēts, 58 – *A(H3N2)*, 11 – *A(H1N1)pdm09* un viens – *B tipa* gripas vīruss) un 240 pacientiem citās nodaļās (160 – *A* gripa netipēts vīruss, 78 – *A(H3N2)*, viens – *A(H1N1)pdm09* un viens – *B tipa* gripa).

Kopš sezonas sākuma lielākā daļa hospitalizēto pacientu, kuriem laboratoriski tika apstiprināta gripa, bija pacienti 65 un > gadu vecuma grupā. No visiem 997 ITN gadījumiem, par kuriem ir pieejami dati par vecumu un gripas vīrusu tipēšanas rezultātiem, tika noskaidrots, ka lielākā daļa hospitalizēto pacientu bija vecumā 65 un > gadi – 670 (67%), 287 (29%) bija vecumā no 15 līdz 64 gadiem un 40 (4%) bija jaunāki par 15 gadiem. No visiem ITN gadījumiem visbiežāk (97%) tipēts *A/H3N2* gripas vīruss.

Ziņots par 221 nāves gadījumu, no tiem 125 nāves gadījumi bija reģistrēti ITN un 96 gadījumi citās slimnīcu nodaļās. No visiem reģistrētajiem nāves gadījumiem 100 gadījumos noteikts *A/H3N2*, 119 gadījumos – *A* tipa gripas vīruss netipēts un divos gadījumos – *B* tipa gripas vīruss. No visiem nāves gadījumiem 184 (83%) gadījumos pacienti bija vecāki par 65 gadiem.

### **Kopējās mirstības uzraudzība Euro MOMO projekta ietvaros**

<http://www.euromomo.eu/>.

No 19 Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomiskās zonas valstīm kopējie mirstības rādītāji tiek ziņoti EuroMOMO (*European Monitoring of Excess Mortality for Public Health Action*) projektam. Pēdējo nedēļu laikā lielākajā daļā valstu bija novērots mirstības pieaugums vecu cilvēku vidū. Visticamāk tas ir saistīts ar *A/H3N2* gripas vīrusa cirkulāciju.

### **Gripas un citu akūto augšējo elpceļu infekciju izplatība pasaulē PVO globālā tīkla informācija 09.01.2017.**

([http://www.who.int/influenza/surveillance\\_monitoring/updates/latest\\_update\\_GIP\\_surveillance/en/](http://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/updates/latest_update_GIP_surveillance/en/))

Kopumā gripas aktivitāte Ziemeļu puslodē mērenā klimata joslas valstīs turpināja pieaugt un daudzās valstīs, jo īpaši Eiropas reģionā un Austrumāzijā bijusi ievērojami augstāka par iepriekšējās sezonas vidējiem rādītājiem attiecīgajā laika periodā. Pasaulē dominējošais gripas vīruss ir *A/H3N2*. Vairākums no raksturotiem gripas vīrusiem atbilst 2016.–2017. gada sezonas vakcīnas sastāvā iekļautajam sastāvdaļām. Vairākums no nesekmīgiem vīrusiem testētiem uz jutību bija noteikta jutība pret neiramidīdāzes inhibitoriem ietilpstošiem pretvīrusu medikamentos.

- Ziemeļamerikā gripas aktivitāte turpināja pieaugt, pārsvarā tika noteikts *A/H3N2* gripas vīruss. Gripai līdzīgu saslimšanu (ILI) līmenis pārsniedzis sezonālos sliekšņus. Amerikas Savienotās Valstīs pieauga respiratori sincitiālā vīrusa (RSV) aktivitāte.
- Eiropā novērojams gripas aktivitātes pieaugums, visbiežāk tika konstatēts *A/H3N2* gripas vīruss. Visaugstākie saslimstības rādītāji un smagāka slimības norise bija novērota personām vecākiem par 65 gadiem.
- Austrumu Āzijā turpināja pieaugt gripas aktivitāte, dominējošais cirkulējošais gripas vīruss ir *A/H3N2*.
- Rietumāzijā nedaudz pieauga gripas vīrusu noteikšana.
- Dienvidāzijas valstīs gripas aktivitāte pieauga, pārsvarā tika noteikts *A/H3N2* gripas vīruss. Pēdējo nedēļu laikā par gripas aktivitātes pieaugumu ziņoja Irānas Islāma Republika un Šrilanka.
- Dienvidaustrumu Āzijā gripas aktivitāte turpināja samazināties, pārsvarā reģionā bija reģistrēts *A/H3N2* gripas vīruss un *B* tipa gripas vīruss.
- Ziemeļu Āfrikā gripas noteikšana pieauga Marokā un Tunisijā, kur dominējošais gripas vīruss ir reģistrēts *A/H3N2*.
- Rietumāfrikā gripas vīrusa cirkulācija pieauga Ganā, kur dominē *B* tipa gripas vīruss.
- Karību jūras reģiona valstīs un Centrālamerikā gripas un citu elpceļu vīrusu aktivitāte kopumā saglabājās zema līmenī.
- Tropu Dienvidamerikā gripas un citu elpceļu vīrusu aktivitāte saglabājās zemā līmenī.

- Dienvidu puslodē mērenā klimata joslas valstīs gripas aktivitāte ir starp-sezonu līmenī. FluNet apkopoja informāciju, kura tika saņemta (2017. gada 6. janvārī) no 74 valstu, reģionu vai teritoriju Nacionāliem gripas references centriem un citām laboratorijām (par periodu no 2016. gada 12. decembra līdz 25. decembrim). Šajā laika periodā PVO (GISRS) laboratorijās testēti vairāk kā 124657 paraugi. No tiem 25263 bija ar pozitīvajiem rezultātiem uz gripas vīrusiem, t.sk. 24223 (95,9%) paraugos noteikti *A tipa* gripas vīrusi un 1040 (4,1%) – *B tipa* gripas vīrusi. No tipētiem *A tipa* gripas vīrusiem 159 (1,3%) tipēti kā *A/H1N1pdm09* un 11927 (98,7%) kā *A/H3N2*. No raksturotiem *B tipa* gripas vīrusiem 67 (34,9%) piederēja *B/Yamagata* līnijai un 125 (65,1%) – *B/Victoria* līnijai.

**PVO rekomendētais pretgripas vakcīnas sastāvs 2016.–2017. gada sezonā Ziemeļu puslodē**  
([http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2016\\_17\\_north/en/](http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2016_17_north/en/))

PVO (25.02.2016.) gripas vakcīnas sastāvā 2016.-2017. gada sezonai Ziemeļu puslodē rekomendē iekļaut šādus trīs komponentus:

- *A/California/7/2009 (H1N1)pdm09-līdzīgs vīruss;*
- *A/Hong Kong/4801/2014 (H3N2)-līdzīgs vīruss;*
- *B/Brisbane/60/2008-līdzīgs vīruss*

Četru komponentu pretgripas vakcīnas sastāvā rekomendē izmantot divus *A tipa* un divus *B tipa* gripas vīrusu antigēnus (papildu trim minētajiem jāiekļauj *B/Phuket/3073/2013-līdzīgs vīruss*).

2016.-2017. gada sezonā vakcīnas sastāvā *A/H1N1* komponentu, līdzīgi kā iepriekšējās sezonās, pārstāv *A/California/7/2009/H1N1 pdm09-līdzīgs vīruss*, taču divi citi komponenti – *A/H3N2* un *B tipa* ir atšķirīgi no pagājušās 2015.–2016. gada sezonas vakcīnas sastāvā iekļautajiem attiecīgo vīrusu antigēniem.

**Materiālu sagatavoja:** SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRA Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe Raina Nikiforova.

2016.-2017.gada AAEI un gripas monitoringa 3. nedēļā datus sniedza:

- 68 primārās veselības aprūpes ārsti (reģistrēto pacientu skaits 105 195 – 5,3% no Latvijas iedzīvotāju skaita)
- 11 stacionārās ārstniecības iestādes
- 37 vispārējās izglītības iestādes
- 36 pirmsskolas izglītības iestādes

Izmantoti SIA Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) laboratorijas dati.

**Pateicamies visiem monitoringa dalībniekiem par sniegto informāciju.**

Datu pārpublicēšana un citēšana – atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centra “Epidemioloģijas biļetenu” ir obligāta.